

Onsdagen den 13 september 2017

P8_TA(2017)0342

Import av foder och livsmedel med ursprung i eller avsända från Japan efter olyckan vid kärnkraftverket i Fukushima

Europaparlamentets resolution av den 13 september 2017 om utkastet till kommissionens genomförandeförordning om ändring av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/6 om särskilda villkor för import av foder och livsmedel med ursprung i eller avsända från Japan efter olyckan vid kärnkraftverket i Fukushima (D051561/01 – 2017/2837(RSP))

(2018/C 337/09)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av utkastet till kommissionens genomförandeförordning (EU) .../... om ändring av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/6 om särskilda villkor för import av foder och livsmedel med ursprung i eller avsända från Japan efter olyckan vid kärnkraftverket i Fukushima (D051561/01,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet ⁽¹⁾ och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, särskilt artikel 53.1 b ii,
- med beaktande av artiklarna 11 och 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter ⁽²⁾,
- med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet,
- med beaktande av artikel 106.2 och 106.3 i arbetsordningen, och av följande skäl:

Allmänna kommentarer

- A. I genomförandeförordning (EU) 2016/6 krävs det i dag att sändningar av ett antal livsmedel från Japan, bland annat svamp, fisk och fiskeriprodukter, samt ris och sojabönor med ursprung i eller avsända från någon del av Japan ska åtföljas av en giltig försäkran från de japanska myndigheterna, där det intygas att produkterna håller sig inom Japans gällande maximigränser för kontaminering (artikel 5.1 och 5.2). I utkastet till kommissionens genomförandeförordning (nedan kallat *förordningsutkastet*) krävs det nu endast att en begränsad förteckning över livsmedel och foder från tolv regioner som förtecknas i bilaga II ska åtföljas av en sådan försäkran. I förordningsutkastet stryks också ett antal livsmedels- och foderkategorier från bilaga II.
- B. Likaledes skulle enligt artikel 10 i förordningsutkastet officiella kontroller, alltså dokumentkontroller av alla sändningar, jämte slumpmässiga identitetskontroller och slumpmässiga fysiska kontroller, bland dem laboratorieanalyser av förekomsten av cesium-134 och cesium-137, nu krävas endast för livsmedel och foder som finns förtecknade i bilaga II. I förordningsutkastet behålls en låg frekvens av kontroller i samband med importen (skäl 12).
- C. När genomförandeförordning (EU) 2016/6 en gång ändrats i enlighet med kommissionens utkast kommer det inte längre att krävas att medlemsstaterna var tredje månad underrättar kommissionen om alla analysresultat genom systemet för snabb varning för livsmedel och foder.

⁽¹⁾ EUT L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

Onsdagen den 13 september 2017

- D. I förordningsutkastet får den nuvarande bilagan till genomförandeförordning (EU) 2016/6 kvarstå oförändrad, med sina gränsvärden enligt den japanska lagstiftningen för olika livsmedels- och foderkategorier⁽¹⁾. I genomförandeförordning (EU) 2016/6 ingår inga krav på verifiering av att gränsvärdena för olika livsmedels- och foderkategorier i bilaga I följs, och inte heller i utkastet till ändring av den förordningen, varken i form av dokument från de japanska myndigheterna eller i form av kontroller och provtagning vid EU:s gränser. Därför finns det ingen garanti för att dessa livsmedel och foder kommer att hålla sig inom gränsvärdena för radioaktiv kontaminering.
- E. Förordningsutkastet bygger på de japanska myndigheternas förekomstuppgifter för 2014, 2015 och 2016 (över 132 000 uppgifter om radioaktivitet i foder och andra livsmedel än nötkött och över 527 000 uppgifter om radioaktivitet i nötkött). De ändringar som påyrkats i förordningsutkastet bygger visserligen på en ingående analys av de ovannämnda uppgifterna, men varken denna analys eller en länk till rådata finns med i texten.
- F. Därför ställer det sig ytterst svårt att bevisa att det räcker med de åtgärder som föreslås för att skydda unionsmedborgarnas hälsa.
- G. Redan utan den analys på vilken kommissionen grundat sitt förslag finns det dock tillräckliga skäl att anta att förslaget kan leda till ökad exponering för radioaktivt kontaminerade livsmedel, med motsvarande påverkan av människors hälsa.
- H. Ordföranden för kraftföretaget i Tokyo (Tokyo Electric Power Company (TEPCO)) har officiellt bett den japanska regeringen om tillstånd för utsläpp av inemot en miljon ton vatten med hög radioaktivitet, som använts för kylning av kärnkraftverkets skadade reaktorer. Om tillstånd beviljas kan det allvarligt skada säkerhetsnivån för fiskeriprodukter som skördas utanför Japans kust.

Särskilda synpunkter på bilaga II

- I. De japanska regioner som för närvarande omfattas av bilaga II (Fukushima, Miyagi, Akita, Yamagata, Nagano, Gunma, Ibaraki, Tochigi, Chiba, Iwate, Yamanashi, Shizuoka och Niigata) är alla exponerade för radioaktivt nedfall efter katastrofen med kärnkraftverket i Fukushima.
- J. I förordningsutkastet har ris och därav framställda produkter från regionen Fukushima helt omotiverat avförts från bilaga II. Detta innebär att det inte längre kommer att finnas några krav på att dessa produkter ska bli föremål för provtagning och analys när de kommer in i unionen, och att de japanska myndigheterna inte längre ska vara skyldiga att försäkra att de håller sig inom gränsvärdena för radioaktiv kontaminering. En av de produkter framställda av ris som tagits bort från bilaga II är ris som används i livsmedel för spädbarn och små barn⁽²⁾. Med tanke på att dessa grupper är särskilt känsliga för exponering för radioaktivitet skulle ingen som helst kontaminering kunna accepteras för dem. Frihandelsavtalet mellan Japan och EU kan tänkas leda till en ökning av risexporten från Japan. Eftersom utrymningsorderna nyligen försatts ur kraft kommer man troligen att på nytt börja odla ris på de kontaminerade risfälten.
- K. I skäl 7 i förordningsutkastet står det visserligen att endast ris och därav framställda produkter med ursprung i regionen Fukushima kommer att tas bort från bilaga II, men bilaga II ändras också på så sätt att det numera blir tillåtet att utan kontroller, provtagning eller analys importera sju olika fiskarter till unionen (bland dem atlantisk blåfenad tonfisk, stillahavstonfisk och makrill), liksom också skaldjur och blötdjur som fångats eller skördats i vattnen kring Fukushima.

⁽¹⁾ "Livsmedel för spädbarn och små barn", "Mjolk och mjölkbaserade drycker", "Mineralvatten och liknande drycker samt te bryggt av ojästa teblad" och "Andra livsmedel", liksom också foder avsett för nötkreatur, hästar, svin, fjäderfä och fisk.

⁽²⁾ Omfattas av CN-kod 1901.

Onsdagen den 13 september 2017

- L. Enligt förslaget kommer också sju fiskarter (bland dem atlantisk blåfenad tonfisk, stillahavstonfisk och makrill), skaldjur (såsom hummer och räkor) och blötdjur (såsom olika slags musslor) att tas bort från bilaga II när det gäller sex andra regioner, alltså Miyagi, Iwate, Gunma, Ibaraki, Chiba och Tochigi. Denna minskning av kontrollerna varken motiveras eller förklaras och inte förklaras det heller varför till exempel just de här arterna anses tillräckligt säkra för att kunna importeras till unionen utan kontroller, medan andra inte är det.
- M. Enligt förslaget kommer bilaga II inte längre att gälla för några produkter från regionen Akita (medan den i dag gäller för fem produkter från den regionen, nämligen svamp, aralia, bambuskott, japansk kungsbräken och koshiabura (en vild växt som går att äta), samt för alla produkter som framställts från dem). Här ges det inte heller någon motivering eller förklaring till varför kontrollerna minskas på det här sättet.
- N. Bilaga II kommer inte heller längre att gälla för aralia, bambuskott och kungsbräken med ursprung från Yamagata. Här ges det inte heller någon motivering eller förklaring till varför kontrollerna minskas på det här sättet.
- O. Bilaga II kommer inte längre att gälla för japansk kungsbräken, örnbräken, och strutbräken från de fem regionerna Iwate, Gunma, Ibaraki, Chiba och Tochigi. Här ges det inte heller någon motivering eller förklaring till varför kontrollerna minskas på det här sättet.
- P. Det enda som tilläggs till bilaga II är "fisk och fiskeriprodukter" från regionen Nagano. Ingen motivering ges till att kontrollerna skärps på det sättet. I december 2011 upphörde man med systematiska kontroller för denna region. I mars 2014 utbyggdes bilaga II än en gång med tillägg av vissa åtliga vilda växter.

Särskilda synpunkter på bilaga II

- Q. I förordningsutkastet får den nuvarande bilagan till genomförandeförordning (EU) 2016/6 kvarstå oförändrad, med sina gränsvärden enligt den japanska lagstiftningen för olika livsmedels- och foderkategorier. I genomförandeförordning (EU) 2016/6 ingår inga krav på verifiering av att gränsvärdena för olika livsmedels- och foderkategorier i bilaga I följts, och inte heller i utkastet till ändring av den förordningen, varken i form av dokument från de japanska myndigheterna eller i form av kontroller och provtagning vid EU:s gränser. Därför finns det ingen garanti för att dessa livsmedel och foder inte överstiger gränsvärdena för radioaktiv kontaminering.
- R. Sedan den 1 april 2012 har gällande gränsvärden i Japan, och följaktligen inte heller de gränsvärden som förtecknas i bilaga I, inte reviderats i riktning nedåt. Dessa gränsvärden bör sänkas, framför allt när det gäller livsmedel för utsatta grupper såsom mjölk och livsmedel för små barn och spädbarn.
- S. Sex år efter katastrofen kan man verkligen fråga sig om unionen bör tillåta att det i dess livsmedelskedja kommer in (ens teoretiskt, eftersom kontroller vid unionens gränser inte är påbudna i lag) produkter med nedanstående högsta nivåer av cesium-134 och cesium-137: 50Bq/kg för livsmedel avsedda för spädbarn och små barn (modersmjölkersättning, tillskottsning och barnmat), liksom också för mjölk och mjölkbaserade produkter, 10 Bq/kg för mineralvatten och liknande drycker samt te bryggt av ojästa teblad och 100 Bq/kg för alla andra livsmedel.
1. Europaparlamentet anser att utkastet till kommissionens genomförandeförordning överskrider de genomförandebehovigheter som fastställs i förordning (EG) nr 178/2002.
 2. Europaparlamentet anser att utkastet till kommissionens genomförandeförordning inte är förenligt med målet och de allmänna principerna i förordning (EG) nr 178/2002, om att skapa en grund för att säkerställa ett gott skydd för människors liv och hälsa, djurs hälsa och välbefinnande samt miljö- och konsumentintressena.
 3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att dra tillbaka sitt utkast till genomförandeförordning och att lägga fram ett nytt utkast för kommittén senast vid utgången av 2017.

Onsdagen den 13 september 2017

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, när den utarbetar sitt nya förslag, bland annat
 - säkerställa att alla livsmedel och foder som importeras från Japan till unionen, också de kategorier som förtecknas i bilaga I, omfattas av kontroller,
 - revidera gränsvärdena i bilaga I i riktning nedåt, och
 - ta hänsyn till att utrymningsorderna nyligen försatts ur kraft i de olycksdrabbade regionerna, och säkerställa att detta inte får negativa konsekvenser för nivåerna av radioaktiv kontaminering av livsmedel och foder som importeras till unionen.
 5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, i avvaktan på att dess nya förslag ska bli färdigt, införa nödåtgärder, såsom det krävs i artikel 53 i förordning (EG) nr 178/2002, för att säkerställa högsta möjliga nivåer av skydd för människors hälsa.
 6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att omedelbart, också via unionens system för snabb varning för livsmedel och foder, göra offentligt tillgänglig den analys som den tagit som grund för sitt utkast till förslag, liksom också detaljer om det kontrollsystem som införts av de japanska myndigheterna, med motiveringar om dess relevans och effektivitet.
 7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ge en aktuell bild av den radiologiska situationen i Japan sedan 2011, samt omfattande översikter, år för år för perioden 2011–2017 om det radioaktiva material som kommit ut, både i atmosfären och i Stilla havet från kärnkraftverket i Fukushima, så att det går att göra en grundlig analys av livsmedelssäkerheten.
 8. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen samt medlemsstaternas regeringar och parlament.
-